

ERKEK VE KADIN İSTİHDAMINDA VE İŞSİZLİĞİNDE AYDAN AYA BÜYÜK OYNAKLIK

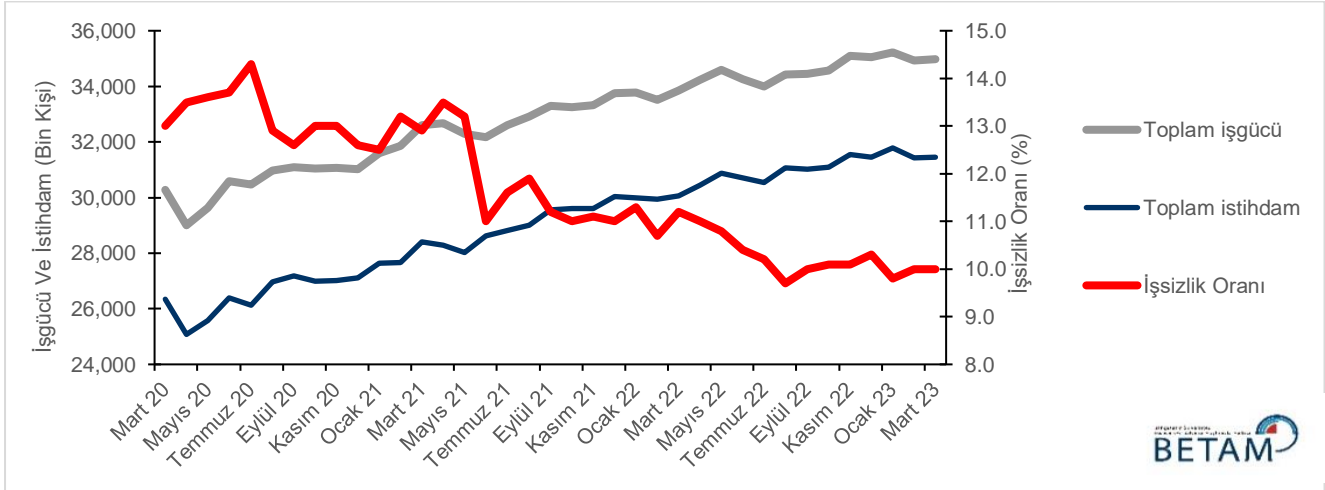
Seyfettin Gürsel*, Hamza Mutluay**, Mehmet Cem Şahin***

Yönetici Özeti

İstihdamda 37 binlik artış ile işsiz sayısında 4 binlik artış işgücünü 41 bin artırmış, genel işsizlik oranı da Şubat'tan Mart'a değişmeyerek yüzde 10,0'da kalmıştır. TÜİK açıklamasından Şubat'tan farklı olarak deprem bölgeleri arasından Gaziantep, Kilis ve Malatya'da anket yapılabildiğini anlıyoruz.

Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın işsizlik oranı Şubat'tan Mart'a istihdamda görülen 313 binlik azalış ve işsiz sayısında görülen 95 binlik artışın sonucu 1,0 puanlık yükselişle yüzde 13,8'e yükselmiştir. Oysa Şubat'ta kadın istihdamı 210 bin artmış kadın işsizlik oranı da yüzde 13,7'den 12,8'e düşmüştü. Erkek işsizlik oranı ise Mart'ta istihdamda 351 binlik yükseliş ve işsizlikte görülen 92 binlik düşüşün sonucunda 0,5 yüzde puanlık azalışla yüzde 8,1'e gerilemiştir. Oysa Şubat'ta 571 binlik azalma olmuş işsizlik oranı da yüzde 7,8'den 8,6'ya yükselmişti. Kadın işgücü seviyesi 217 bin azalırken erkek işgücü seviyesi 259 bin artmıştır. Sektör istihdamlarına dair bilgi olmadıkça kadın ve erkek işgücü göstergelerindeki zıt yönlere bu ölçüde oynaklığı açıklayabilmek mümkün gözükmemektedir. Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranlarındaki toplumsal cinsiyet farkı bir ayda 1,5 yüzde puan artışla yüzde 5,7'ye yükselmiştir.

Şekil 1 : Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü, istihdam ve işsizlik oranı

Kaynak: TÜİK, Betam

İstihdamda sınırlı artış

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre istihdam edilenlerin sayısı Şubat'tan Mart'a 41 binlik artışla 31 milyon 462 bine yükselmiş işsiz sayısı da 4 bin artarak 3 milyon 508 bine yükselmiştir. 41 bin artan işgücü 34 milyon 970 bin

* Prof. Dr. Seyfettin Gürsel, Betam, Direktör, seyfettin.gursel@eas.bau.edu.tr

** Hamza Mutluay, Betam, Araştırma Görevlisi, hamza.mutluay@eas.bau.edu.tr

*** Mehmet Cem Şahin, Betam, Araştırma Görevlisi, mehmetcem.sahin@eas.bau.edu.tr

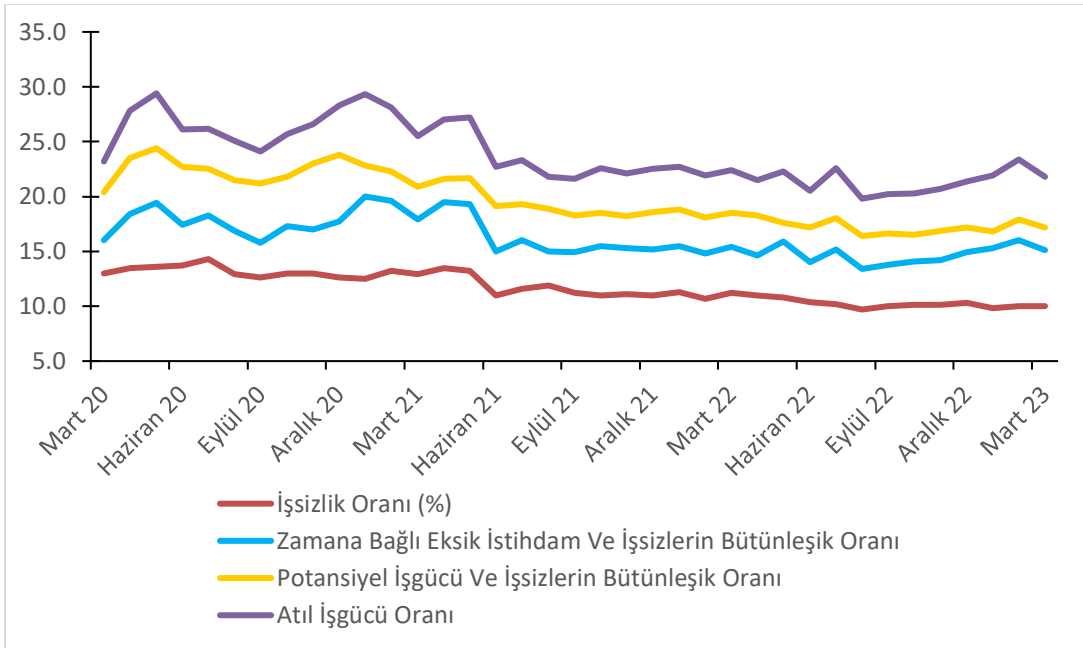
seviyesindedir (Şekil 1, Tablo 1). Bu gelişmeler sonucunda işsizlik oranı Şubat'tan Mart'a değişim göstermeyerek yüzde 10,0'da sabit kalmıştır. Şubat'ta ayında 7, Mart'ta ise 4 deprem ilinde anket yapılamamış olsa da işgücü piyasasında deprem etkisinin sürdüğü görülmektedir.

Alternatif işsizlik oranlarındaki gelişmeler

TÜİK tarafından açıklanan üç alternatif işsizlik oranının nasıl hesaplandığı Kutu 1'de açıklanmaktadır. Alternatif işsizlik oranları, "zamana bağlı eksik istihdam ve işsizlerin bütünleşik oranı" "işsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı" olarak adlandırılmakta ve üçüncü oran, "atıl işgücü oranı" bu iki bütünleşik oranın bileşimi olarak hesaplanmaktadır.

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre "Genel işsizlik oranı" Mart'ta yüzde 10,0 seviyesinde kalırken potansiyel işgücünü de hesaba katan işsizlik oranı, potansiyel işgücündeki 312 binlik ciddi azalış sonucu 0,7 yüzde puanlık düşüşle yüzde 17,2'ye gerilemiştir. Şubat'ta potansiyel işgücünün 365 bin arttığını hatırlatmak isteriz. Zamana bağlı eksik istihdamı hesaba katan işsizlik oranı da 0,9 yüzde puanlık azalışla yüzde 15,1'e gerilemiştir. Son iki alternatif işsizlik oranının bileşiminden oluşan işsizlik oranı ise 1,6 yüzde puanlık azalışla yüzde 21,8 seviyesine inmiştir (Şekil 2, Tablo 4).

Şekil 2 : Manşet işsizlik oranı ve Alternatif İşsizlik Oranları (%)

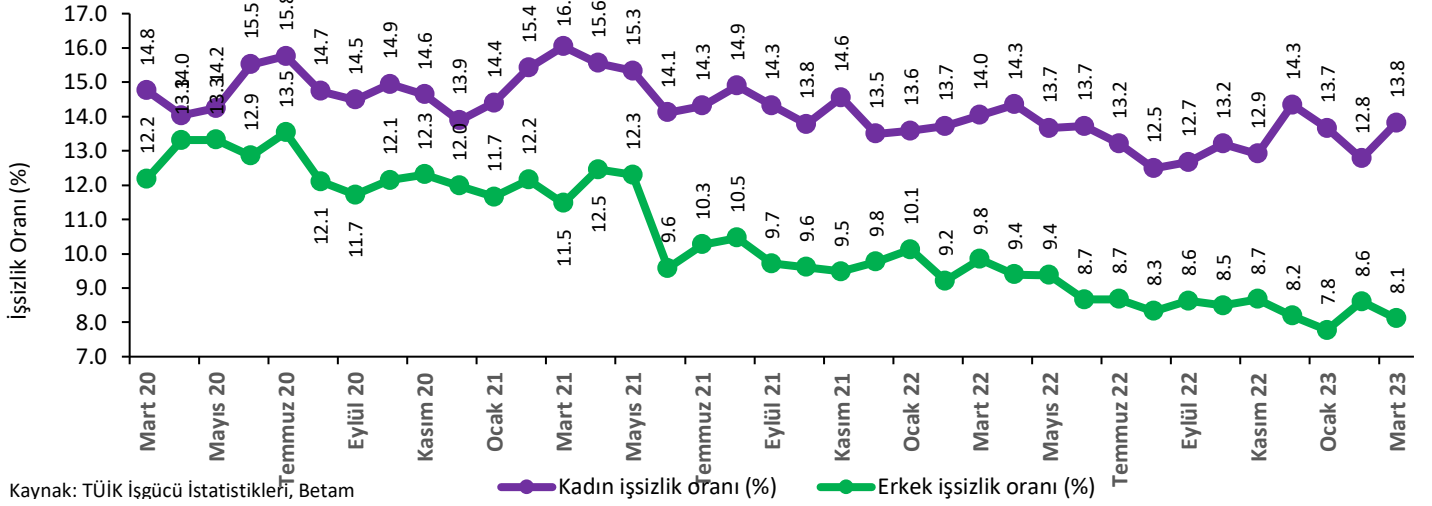

Kaynak: TÜİK, Betam

Kadın ve erkek işgücü göstergelerinde aksi yönde hareket

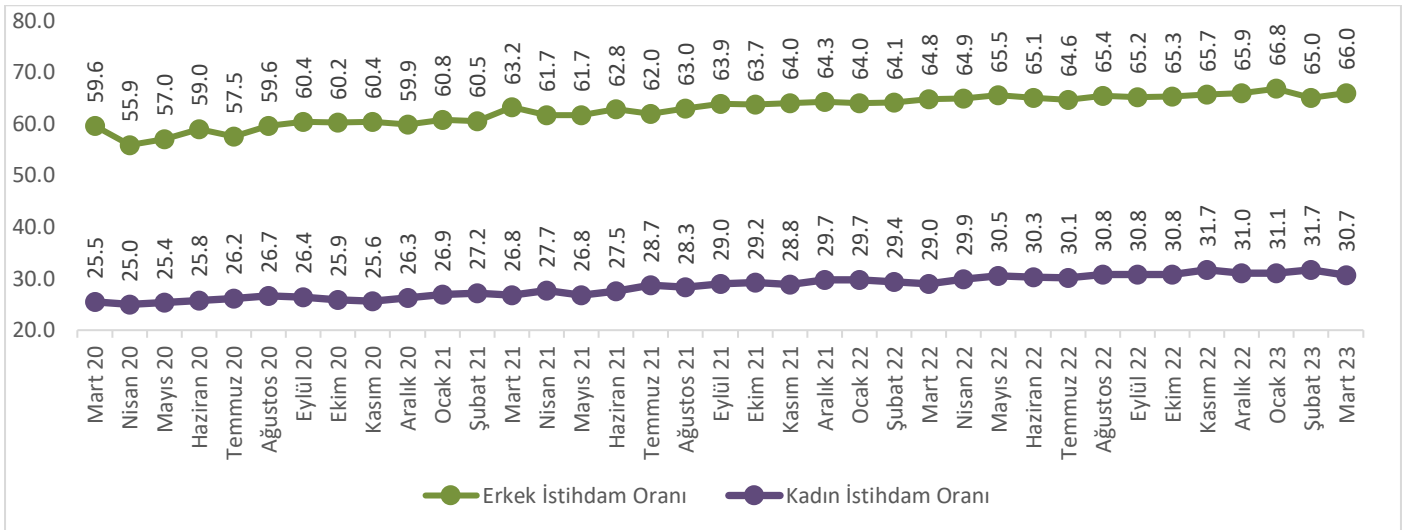
Şekil 3'te mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları verilmektedir. Şubat'tan Mart'a kadınlarda istihdam seviyesi 313 bin azalırken işsiz sayısı da 95 bin arttığından işgücü 217 bin azalmıştır. Kadın işsizlik oranı da Şubat'tan Mart'a 1,0 yüzde puanlık artışla yüzde 13,8 seviyesine yükselmiştir. Şubat'ta kadın istihdamı 210 bin artmış kadın işsizlik oranı da yüzde 13,7'den 12,8'e düşmüştü. Kadın işgücü göstergeleri Şubat'ta görülen kazanımlarını fazlasıyla geri vermiştir. Buna karşılık Mart'ta erkek istihdamı 351 bin artarken işsiz sayısı 92 bin azalmış ve erkek işsizlik oranı da yüzde 8,6'dan yüzde 8,1'e gerilemiştir. Oysa erkek istihdamında Şubat'ta 571 binlik azalma olmuş işsizlik oranı da yüzde 7,8'den 8,6'ya yükselmişti.

Şekil 3 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek işsizlik oranları (%)

Kadın istihdam oranı 351 binlik azalış sonucu 1,0 yüzde puanlık azalışla yüzde 31,7'ye gerilerken, erkek istihdam oranı ise Şubat'ta görülen azalışın bir kısmını geri alarak yüzde 66,0'a yükselmiştir.

Şekil 4 : Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek istihdam oranları (%)

Tablo 1: Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü göstergeleri (bin kişi) *

	İşgücü	İstihdam	İşsizlik	İşsizlik Oranı	Aylık Değişimler		
					İşgücü	İstihdam	İşsizlik
Mart 20	30.282	26.351	3.931	13,0			
Nisan 20	29.003	25.077	3.926	13,5	-1.279	-1.274	-5
Mayıs 20	29.618	25.588	4.030	13,6	615	511	104
Haziran 20	30.592	26.403	4.189	13,7	974	815	159
Temmuz 20	30.467	26.124	4.343	14,3	-125	-279	154
Ağustos 20	30.968	26.959	4.009	12,9	501	835	-334
Eylül 20	31.085	27.173	3.913	12,6	117	214	-96
Ekim 20	31.039	26.999	4.040	13,0	-46	-174	127
Kasım 20	31.072	27.024	4.048	13,0	33	25	8
Aralık 20	31.016	27.115	3.901	12,6	-56	91	-147
Ocak 21	31.603	27.643	3.959	12,5	587	528	58
Şubat 21	31.868	27.660	4.208	13,2	265	17	249
Mart 21	32.609	28.403	4.207	12,9	741	743	-1
Nisan 21	32.680	28.284	4.397	13,5	71	-119	190
Mayıs 21	32.292	28.013	4.278	13,2	-388	-271	-119
Haziran 21	32.172	28.625	3.547	11,0	-120	612	-731
Temmuz 21	32.596	28.813	3.783	11,6	424	188	236
Ağustos 21	32.919	28.999	3.919	11,9	323	186	136
Eylül 21	33.310	29.569	3.741	11,2	391	570	-178
Ekim 21	33.256	29.606	3.651	11,0	-54	37	-90
Kasım 21	33.325	29.612	3.713	11,1	69	6	62
Aralık 21	33.752	30.042	3.710	11,0	427	430	-3
Ocak 22	33.790	29.984	3.806	11,3	38	-58	96
Şubat 22	33.520	29.935	3.585	10,7	-270	-49	-221
Mart 22	33.855	30.065	3.790	11,2	335	130	205
Nisan 22	34.231	30.451	3.780	11,0	376	386	-10
Mayıs 22	34.603	30.865	3.738	10,8	372	414	-42
Haziran 22	34.268	30.720	3.548	10,4	-335	-145	-190
Temmuz 22	33.991	30.529	3.462	10,2	-277	-191	-86
Ağustos 22	34.420	31.074	3.346	9,7	429	545	-116
Eylül 22	34.456	31.017	3.440	10,0	36	-57	94
Ekim 22	34.571	31.089	3.482	10,1	115	72	42
Kasım 22	35.108	31.558	3.551	10,1	537	469	69
Aralık 22	35.045	31.443	3.602	10,3	-63	-115	51
Ocak 23	35.222	31.786	3.436	9,8	177	343	-166
Şubat 23	34.929	31.425	3.504	10,0	-293	-361	68
Mart 23	34.970	31.462	3.508	10,0	41	37	4

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 2 : İşsizlik Ve Alternatif İşsizlik Oranları (%) Ve Seviyeleri (Bin) *

	İşsizlik Oranı (%)	İşsiz Sayısı (Bin)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Zamana Bağlı Eksik İstihdam Seviyesi (bin)	Potansiyel İşgücü Ve İşsizlerin Bütünleşik Oranı (%)	Potansiyel İşgücü (bin)	Atıl İşgücü Oranı (%)	Toplam
Mart 20	13,0	3931	16,0	914	20,4	2822	23,2	7667
Nisan 20	13,5	3926	18,4	1411	23,5	3777	27,8	9114
Mayıs 20	13,6	4030	19,4	1716	24,4	4229	29,4	9974
Haziran 20	13,7	4189	17,4	1134	22,7	3565	26,1	8888
Temmuz 20	14,3	4343	18,3	1232	22,5	3241	26,2	8817
Ağustos 20	12,9	4009	16,9	1225	21,5	3375	25,1	8608
Eylül 20	12,6	3913	15,8	998	21,2	3397	24,1	8309
Ekim 20	13,0	4040	17,3	1330	21,8	3487	25,7	8856
Kasım 20	13,0	4048	17,0	1234	23,0	4024	26,6	9306
Aralık 20	12,6	3901	17,7	1589	23,8	4568	28,3	10058
Ocak 21	12,5	3959	20,0	2362	22,8	4205	29,3	10526
Şubat 21	13,2	4208	19,6	2038	22,3	3730	28,1	9977
Mart 21	12,9	4207	17,9	1630	20,9	3297	25,5	9134
Nisan 21	13,5	4397	19,5	1976	21,6	3395	27,0	9768
Mayıs 21	13,2	4278	19,3	1954	21,7	3486	27,2	9718
Haziran 21	11,0	3547	15,0	1279	19,1	3211	22,7	8037
Temmuz 21	11,6	3783	16,0	1432	19,3	3108	23,3	8323
Ağustos 21	11,9	3919	15,0	1019	18,9	2839	21,8	7777
Eylül 21	11,2	3741	14,9	1222	18,3	2882	21,6	7845
Ekim 21	11,0	3651	15,5	1504	18,5	3069	22,6	8224
Kasım 21	11,1	3713	15,3	1386	18,2	2875	22,1	7974
Aralık 21	11,0	3710	15,2	1420	18,6	3155	22,5	8285
Ocak 22	11,3	3806	15,5	1431	18,8	3136	22,7	8374
Şubat 22	10,7	3585	14,8	1376	18,1	3031	21,9	7992
Mart 22	11,2	3790	15,4	1424	18,5	3035	22,4	8248
Nisan 22	11,0	3780	14,6	1218	18,3	3041	21,5	8038
Mayıs 22	10,8	3738	15,9	1764	17,6	2855	22,3	8356
Haziran 22	10,4	3548	14,0	1250	17,2	2833	20,5	7631
Temmuz 22	10,2	3462	15,2	1705	18,0	3239	22,6	8406
Ağustos 22	9,7	3346	13,4	1266	16,4	2750	19,8	7362
Eylül 22	10,0	3440	13,8	1315	16,6	2733	20,2	7488
Ekim 22	10,1	3482	14,1	1393	16,5	2661	20,3	7536
Kasım 22	10,1	3551	14,2	1434	16,9	2867	20,7	7852
Aralık 22	10,3	3602	14,9	1620	17,2	2930	21,4	8151
Ocak 23	9,8	3436	15,3	1953	16,8	2982	21,9	8371
Şubat 23	10,0	3504	16,0	2085	17,9	3347	23,4	8936
Mart 23	10,0	3508	15,1	1772	17,2	3028	21,8	8308

Kaynak: TÜİK, Betam

Tablo 3: Mevsim etkilerinden arındırılmış kadın ve erkek genel işgücü göstergeleri (bin)

	Toplam İşgücü, Kadın	Toplam İstihdam, Kadın	Toplam İşsiz, Kadın	Toplam İşgücü, Erkek	Toplam İstihdam, Erkek	Toplam İşsiz, Erkek	Kadın İşgücü / 15+	Kadın İstihdam / 15+	Erkek İşgücü / 15+	Erkek İstihdam / 15+
Mart 20	9.418	8.028	1.390	20.864	18.323	2.541	29,9	25,5	67,8	59,6
Nisan 20	9.145	7.862	1.283	19.858	17.215	2.643	29,0	25,0	64,5	55,9
Mayıs 20	9.333	8.004	1.329	20.286	17.584	2.702	29,6	25,4	65,7	57,0
Haziran 20	9.647	8.151	1.497	20.945	18.253	2.692	30,5	25,8	67,7	59,0
Temmuz 20	9.852	8.300	1.553	20.615	17.825	2.790	31,1	26,2	66,5	57,5
Ağustos 20	9.913	8.452	1.461	21.054	18.507	2.548	31,3	26,7	67,8	59,6
Eylül 20	9.806	8.386	1.420	21.280	18.786	2.493	30,9	26,4	68,4	60,4
Ekim 20	9.675	8.229	1.446	21.364	18.770	2.594	30,4	25,9	68,6	60,2
Kasım 20	9.562	8.162	1.400	21.509	18.862	2.647	30,0	25,6	68,9	60,4
Aralık 20	9.721	8.370	1.350	21.295	18.744	2.550	30,5	26,3	68,1	59,9
Ocak 21	10.049	8.601	1.447	21.554	19.042	2.512	31,5	26,9	68,8	60,8
Şubat 21	10.274	8.690	1.584	21.594	18.970	2.624	32,1	27,2	68,9	60,5
Mart 21	10.200	8.564	1.636	22.409	19.839	2.570	31,9	26,8	71,4	63,2
Nisan 21	10.509	8.874	1.635	22.171	19.410	2.762	32,8	27,7	70,5	61,7
Mayıs 21	10.151	8.595	1.556	22.140	19.419	2.722	31,6	26,8	70,3	61,7
Haziran 21	10.280	8.829	1.451	21.892	19.796	2.096	32,0	27,5	69,5	62,8
Temmuz 21	10.791	9.247	1.544	21.805	19.566	2.239	33,5	28,7	69,1	62,0
Ağustos 21	10.704	9.110	1.594	22.214	19.889	2.325	33,2	28,3	70,3	63,0
Eylül 21	10.939	9.372	1.567	22.371	20.197	2.174	33,9	29,0	70,7	63,9
Ekim 21	10.952	9.443	1.509	22.305	20.163	2.142	33,9	29,2	70,4	63,7
Kasım 21	10.911	9.324	1.588	22.413	20.288	2.125	33,7	28,8	70,7	64,0
Aralık 21	11.126	9.624	1.501	22.627	20.418	2.209	34,3	29,7	71,3	64,3
Ocak 22	11.166	9.649	1.517	22.624	20.334	2.289	34,4	29,7	71,2	64,0
Şubat 22	11.066	9.549	1.518	22.454	20.387	2.067	34,0	29,4	70,5	64,1
Mart 22	10.959	9.422	1.538	22.896	20.644	2.252	33,7	29,0	71,9	64,8
Nisan 22	11.373	9.741	1.632	22.857	20.710	2.148	34,9	29,9	71,6	64,9
Mayıs 22	11.527	9.954	1.574	23.075	20.912	2.164	35,3	30,5	72,2	65,5
Haziran 22	11.458	9.885	1.572	22.810	20.834	1.976	35,1	30,3	71,3	65,1
Temmuz 22	11.340	9.842	1.498	22.651	20.687	1.964	34,7	30,1	70,7	64,6
Ağustos 22	11.532	10.092	1.440	22.888	20.982	1.906	35,2	30,8	71,4	65,4
Eylül 22	11.545	10.082	1.463	22.911	20.935	1.976	35,2	30,8	71,4	65,2
Ekim 22	11.623	10.089	1.534	22.948	21.000	1.948	35,4	30,8	71,4	65,3
Kasım 22	11.957	10.413	1.544	23.151	21.145	2.007	36,4	31,7	71,9	65,7
Aralık 22	11.913	10.205	1.708	23.132	21.238	1.894	36,2	31,0	71,8	65,9
Ocak 23	11.850	10.231	1.619	23.372	21.555	1.817	36,0	31,1	72,5	66,8
Şubat 23	11.969	10.441	1.529	22.960	20.984	1.976	36,3	31,7	71,1	65,0
Mart 23	11.752	10.128	1.624	23.219	21.335	1.884	35,7	30,7	71,9	66,0

Kaynak: TÜİK, Betam

Kutu 1: Alternatif İşsizlik Oranları İle İlgili Tanımlar¹

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer işinde/işlerinde fiili olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Potansiyel işgücü: Referans haftasında ne istihdamda ne de işsiz olan çalışma çağındaki kişilerden; iş arayan fakat kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olmayanlarla, iş aradığı halde çalışma isteği olan ve kısa süre içerisinde işbaşı yapabilecek durumda olan kişilerdir.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde aktif iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm kişiler işsiz nüfusa dahildir.

1) İşsizlik Oranı = $[\text{İşsiz}/\text{İşgücü}] * 100$

2) Zamana bağlı eksik istihdam ile işsizliğin bütünleşik oranı =

$$[(\text{Zamana bağlı eksik istihdamdaki kişiler} + \text{İşsizler}) / \text{İşgücü}] * 100$$

3) İşsiz ve potansiyel işgücünün bütünleşik oranı =

$$[(\text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

4) Atıl İşgücü Oranı =

$$[(\text{Zamana Bağlı Eksik İstihdam} + \text{İşsiz} + \text{Potansiyel İşgücü}) / (\text{İşgücü} + \text{Potansiyel İşgücü})] * 100$$

¹ Tanımlar ile ilgili daha detaylı bilgiler şu adresin Metaveri kısmında mevcuttur:

<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-Ocak-2021-37486&dil=1>